

Likabehandlingsplan/Plan mot
diskriminering och kränkande behandling

Förskolan Finnstaberget

2014-2015

Verksamhetens Vision

Vår vision är att varje människa som kommer till Finnstabergs förskola ska bli sedda, accepterade, respekterade och lyssnade på av alla som arbetar på förskolan. Detta innebär att vi är närvarande vuxna. Vi bemöter varje barn och deras familjer utifrån en människosyn som grundar sig på människors lika värde.

Inledning

Förskolan ska varje år upprätta en likabehandlingsplan enligt 3 kap. 16§ i **diskriminerings-lagen** samt en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8§ i **skollagen**. Dessa båda planer sammanförs för oss i denna gemensamma plan.

De båda lagarna har ett gemensamt syfte: att skydda barn mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Lagarna förbjuder diskriminering och kränkande behandling och ställer krav på att verksamheterna bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. Om trakasserier eller andra kränkningar äger rum i eller i samband med verksamheten är förskolan skyldig att utreda och åtgärda det inträffade.

Diskriminering innebär att ett barn missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskriminering handlar om missgynnande, och det är huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn kan inte diskriminera varandra.

Kränkande handling är handlingar som kränker barns värdighet. Kränkande handling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda. Kränkningar kan handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara återkommande. Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av de nämnda diskrimineringsgrunderna.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn i förskolan ska ha samma rättigheter utifrån diskrimineringsgrunderna som är:

- Kön/könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Trakasserier eller kränkningar kan vara:

Fysiska (som att bli utsatt för knuffar eller slag)

Verbala (hotad eller kallad för elaka saker, ryktesspridning)

Psykosociala (som att bli utsatt för utstötning i lek eller aktiviteter)

Bild och text (klotter, brev, lappar)

Alla barn har rätt att vistas på förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Ansvar

Förskolechefen: har det yttersta ansvaret för att likabehandlingsplanen upprättas, följs och årligen utvärderas och skrivs om. Förskolechefen ansvarar för att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn utsätts för trakasserier/kränkande behandling/diskriminering. Denne ansvarar också för att omständigheterna kring de uppgivna trakasserier/kränkningarna/diskrimineringen utreds och att det i förekommande fall vidtas åtgärder som krävs för att förhindra trakasserier/kränkande behandling/diskriminering i framtiden.

Personalen: som arbetar på förskolan har ansvaret att genomföra Finnstabergs likabehandlingsplan/plan mot diskriminering och kränkande behandling i praktiken. Alla pedagoger deltar i utvärdering och fastställandet av planen. Det är också pedagogernas ansvar att informera involverade föräldrar kring det som inträffat.

Vårdnadshavare: har ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska utvecklas rikt och mångsidigt. Om hem och förskola tar avstånd från trakasserier/kränkande behandling/diskriminering får detta positiv inverkan på barnen. Föräldrar har möjlighet att påverka planens innehåll genom föräldrasamråd, föräldramöten och utvecklingssamtal.

Barnen: ska med hjälp och stöd från pedagogerna att förstå alla människors lika värde. Stödet består av att vi tar barnens känslor och upplevelser på allvar. Vi samtalar med barnen för att komma fram till en gemensam lösning. Vi granskar situationen som uppstått och går i lugn och ro igenom händelsen med de barn som varit inblandade. Ibland kan vi rent fysiskt behöva stoppa situationer som uppstår.

Upprättandet av och information kring likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling och diskriminering

Förskolan ska ha en likabehandlingsplan som varje år utvärderas och skrivs om. Likabehandlingsplanen är en del av förskolans kvalitetsredovisning. Förskolechefen arbetar tillsammans med pedagogerna inför varje höst med att skriva en ny

likabehandlingsplan och ha aktiva diskussioner kring likabehandlingsarbetet på förskolan.

All personal och vårdnadshavare ska ha kännedom om likabehandlingsplanen. Planen ska finnas tillgänglig på förskolans hemsida, vara synligt uppsatt på varje avdelning samt presenteras på höstens föräldramöte. Vid utvärdering av planen tas föräldrars synpunkter som uppkommit i föräldraråd, föräldramöten och utvecklingssamtal i beaktande.

Vid inskolning av nya familjer ska vårdnadshavare informeras om likabehandlingsplanen.

Vikarier, nyanställda och studenter ska informeras om likabehandlingsplanen. Nyanställda informeras av förskolechefen, vikarier informeras av avdelningspersonal och studenter informeras av sin mentor.

Rutiner för utredning

Om en händelse kräver utredning på initiativ av någon av de inblandade, är det alltid förskolechef som utreder händelsen. När någon i förskolan får kännedom om att ett barn eller vuxen anser sig ha blivit utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling finns en skyldighet att snarast utreda uppgiften. Genom utredningen ska man få reda på kränkningens karaktär för att kunna bestämma vilka åtgärder som ska vidtas. Åtgärderna ska syfta till att avhjälpa akuta situationer och till att finna mer långsiktiga lösningar. Det är viktigt att under utredningen visa den utsatte och övriga inblandade stor hänsyn. Utgångsläget är att den som känner sig kränkt alltid ska tas på allvar.

Kön/Könsidentitet eller könsuttryck

Mål:

Att varje barn ska bli bemött för den person de är oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck.

Arbetsätt:

Främjande arbetsätt: På förskolan har vi könsneutralt material (de fyra hörnorna) Hörnor som har material som ska locka alla barnen att utforska och lära (tita/klippa/limma/måla/lera, bygg/konstruktion samt lärplatta). Barnen uppmärksammas för den de är, inte för hur de ser ut (t ex kläder, frisyra).

Förebyggande arbetsätt: Vi pratar med barnen t ex i samlingen eller hjärtestunder, om att varje individ själva väljer hur de vill vara och se ut. Vi använder oss av litteratur t ex "Kenta och barbisarna".

Akuta åtgärder: Om en könsdiskriminering uppstår, pratar vi med berörda och informerar förskolechef.

Ansvar:

Alla vuxna på förskolan oavsett titel.

Tidpunkt:

Förskolans öppettider.

Etnisk tillhörighet

Mål:

Att använda de olika etniska tillhörigheterna som finns på vår förskola till att ge barnen kunskaper om etnicitet/olikhet.

Arbetsätt:

Främjande arbetsätt: Barnen ska få uppleva att olikheter berikar genom att prata och jämföra utseende, utan att fördöma eller förkasta. Vi ska använda oss av de olika modersmålen genom t ex barnsånger, böcker/sagor och projektbilder med översättning. Vi har även internationella matveckor där vi uppmärksammar olika länder och dess mat.

Förebyggande arbetsätt: Att alla pedagoger på förskolan har ett ansvar att påtala om det finns pedagoger som är negativt inställda till etnisk och kulturell mångfald.

Akuta åtgärder: Information och upplysning om att beteendet ej är ok. Samt information om hur vi ska agera professionellt.

Ansvar:

Allas ansvar att olämpligt beteende uppmärksammas. Förskolechef yttersta ansvaret att för att åtgärder vidtas.

Tidpunkt:

Kontinuerligt och vid påträffad händelse.

Religion eller annan trosuppfattning

Mål:

Att öka kunskapen hos varje pedagog så att vi har en större förståelse och kan möta varje barn utifrån dess tro/religion.

Arbetssätt:

Främjande arbetssätt: Visa en nyfikenhet gentemot föräldrar t ex under inskolning om vilken trosuppfattning familjen har. Detta för att öka vår kunskap och visa en öppenhet gentemot familjerna..

Förebyggande arbetssätt: Att vi är medvetna om att vi har olika religioner och trosuppfattningar på vår förskola och att vi gör en bedömning av risksituationer t ex traditioner och kost. Barn som av någon anledning inte kan delta i traditions enliga händelser ska ha en annan meningsfull aktivitet.

Akuta åtgärder: Samtal med berörda parter.

Ansvar:

Alla vuxna på förskolan oavsett befattning.

Tidpunkt:

Förskolans öppettider.

Funktionsnedsättning

Mål:

Att skapa en struktur och en miljö som möjliggör för barnet att delta på lika villkor i vår verksamhet.

Arbetsätt:

Främjande arbetsätt: Öppen dialog med barnen. Litteratur som belyser olika funktionsnedsättningar. Låna böcker tillsammans med barnen. Tecken och bilder.

Förebyggande arbetsätt: Öppen dialog och närvarande pedagoger. Ta hem hjälpmedel. Ha aktiviteter som alla barn kan delta i och där deras styrkor belyses.

Akuta åtgärder: Dialog med berörda. Fokus på barnet med funktionsnedsättning.

Ansvar: Alla pedagoger

Tidpunkt:

Förskolans öppettider

Sexuell läggning

Mål:

Alla familjer oavsett sexuell läggning ska känna sig välkomna och respekterade hos oss på Finnstabergets förskola.

Arbetsätt:

Främjande arbetsätt: Vi bemöter/möter varje individ utifrån deras förutsättningar och har respekt för skillnader i individernas olika levandssätt.

Förebyggande arbetsätt: Med jämna mellanrum diskutera och reflektera kring hur vi pedagoger kan agera professionellt när det gäller sexuell läggning.

Lek

Akuta åtgärder: Lyssna och prata med barnen när frågan dyker upp.

Barnlitteratur

Lek

Ansvar: Alla vuxna och personal oavsett befattning.

Tidpunkt: Kontinuerligt pågående arbete.

Ålder

Mål:

Att varje barn ska få utmaningar utifrån sin egna proximala utvecklingszon (utmaningar som ligger lite över barnets egna förmåga men som ej är för svår att klara) och ej utifrån sin ålder.

Arbetsätt:

Främjande arbetsätt: Uppmuntra det redan kompetenta barnet i deras fortsatta utveckling genom att vara lyhörda, delaktiga och närvarande pedagoger.

Dialog med varandra- pedagog-pedagog, pedagog- barn.

Inspirera barnen att våga och vilja utmana sig själva.

Förebyggande arbetsätt: Personalbemanning och inte för stora barngrupper.

Ett strukturerat arbetsätt.

Akuta åtgärder:

Ansvar: All personal är delaktiga i detta arbete.

Tidpunkt: Kontinuerligt, hela tiden.

Kränkande handling

Mål:

Vi arbetar för en nolltolerans mot kränkande handlingar.

Arbetsätt:

Främjande arbetsätt: Vi uppmärksammar alla individers positiva handlingar t ex barn som delar med sig.

Vi arbetar i zoner för att minska riskområdena.

Vi arbetar kontinuerligt i mindre grupper för att alla ska komma till tals.

De äldsta barnen arbetar med "hjärtestunder" där vi tränar på att benämna känslor.

Förebyggande arbetsätt: Vi arbetar enligt superstrukturen och med närvarande pedagoger. Detta för att alla ska veta vad de ska göra och minska riskerna med "pedagogtomma" platser.

Akuta åtgärder: Samtal med berörda parter. Informera föräldrar och förskolechef. Skriv en handlingsplan för fortsatt arbete.

Ansvar:

Alla vuxna på förskolan oavsett befattning.

Tidpunkt:

Förskolans öppettider

Kartläggning av riskområden

Uppföljning av förra årets arbete

Riskområde:

Hallarna

Mål:

Att alltid gå in och vara i hallen i mindre grupper

Arbetssätt:

Skapa strukturer som möjliggör för att alltid vara färre barn i hallen, även vid personalfrånvaro/vikarier.

Ansvar: Alla arbetslag

Tidpunkt: Så fort någon vistas i hallen

Riskområde:

Toaletterna

Mål:

Att skapa förutsättningar för att alla barn ska känna trygghet vid toalettbesök.

Arbetssätt:

Struktur med fasta och rörliga pedagoger.

Höga dörrhandtag

Dialog med barnen så att vi pedagoger alltid vet om när barnen befinner sig på toaletten.

Ansvar: Alla arbetslag

Tidpunkt: Så fort någon vistas på toaletterna.

Riskområde:

"Döda vinklar"

Mål:

Att i vår miljö eliminera "döda" vinklar så gott det går.

Arbetssätt:

Struktur för att som vuxen kunna ha överblick över de "döda" vinklarna.

När vi utformar miljön tänka på att inte bygga in "döda" vinklar.

Använda oss av "skvellerspeglar" för bättre överblick där det ej går att eliminera vinkel.

Om en stor problematik finns se över möjligheten för att ta bort väggar.

Ansvar: Alla arbetslag

Tidpunkt: Förskolans öppettider

Riskområde:

Vilan

Mål:

Att alltid ha en pedagog närvarande i rummet.

Arbetssätt

Skapa en struktur som möjliggör detta.

Ansvar: Alla arbetslag

Tidpunkt: Under vilan

GÅRDEN

Riskområden

Grindar

Bron/Kullen

Buskar

Trähyddorna vid kompisgungan

Huset

Stenen

Kompisgungan

Mål:

Att alla riskområden på gården ska ha pedagoger närvarande.

Arbetssätt:

Zoner

Superstruktur

Dialog med varandra

Kompis sol (en sol ritad på marken där barnen som inte har någon att vara med kan ställa sig för att göra kompisar uppmärksamma på detta)

Utveckla utemiljön så att den blir mer inspirerande och utforskningsbar.

Ansvar: Alla vuxna på förskolan oavsett befattning

Föräldrar och besökare ska i första hand uppmärksamma pedagoger på det som de ser, men får såklart ingripa så att barn inte far illa.

Tidpunkt: Så fort vi vistas på gården.

Bilaga 1: Lagar och definitioner

Barnens och de vuxnas rättigheter och skyldigheter i förskolan bygger på följande lagar och styrdokument;

Diskrimineringslagen:

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. (1 kap 1§ Diskrimineringslagen)

Skollagen:

Utbildningen ska utformas i överenskommelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap 5 § Skollagen)

Läroplanen för förskolan 98/10

Grundläggande värden:

"Förskolan vilar på demokratisk grund. Därför ska dess verksamhet utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom förskolan skall främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan skall hålla levande i arbetet med barnen.

Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som skall prägla verksamheten. Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter skall lyftas fram och synliggöras i verksamheten" (s.4 Lpfö 98).

Förskolans uppdrag:

"Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten skall vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan skall erbjuda barnen en god pedagogisk verksamhet, där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen skall barnens utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar främjas" (s.5 Lpfö 98).

FN's barnkonvention:

Barnet skall, enligt artikel 36, skyddas mot alla former av utnyttjande som kan skada barnet i något avseende. I artikel 2 fastslås barnets rätt att inte bli diskriminerat och i artikel 19 klargörs att staten har en skyldighet att skydda barnet mot alla former av fysiska, psykiska och sexuella övergrepp och även andra former av skador och vanvård som kan förekomma.